

Бакалавр студенттеріне реферат жазу бойынша әдістемелік нұсқаулар

НАЗАР аударыңыз!

**КОДТАУДЫ ҚОЛДАНА ОТЫРЫП РЕФЕРАТ БАҒАЛАҒАНДА
СТУДЕНТТІҢ АТЫ-ЖӨНІ МЕН ТЕГІ ЖҰМЫСТА КӨРСЕТІЛМЕЙДІ!**

(титулдық парақты ресімдеу 1-қосымшадан қараңыз))

Реферат – студенттің бір аптадан бір айға дейінгі ұзақ уақыт бойы орындайтын 10-18 баспа беттерінің көлеміндегі жазбаша жұмысы.

Реферат (лат. referre-баяндау, хабарлау)-бір немесе бірнеше кітаптар, монографиялар немесе басқа да бастапқы көздер негізінде қандай да бір сұрақтың, тақырыптың мәнін қысқаша нақты баяндау. Рефератта қаралатын мәселе бойынша негізгі нақты мәліметтер мен қорытындылар болуы тиіс.

Реферат осы жарияланымда (жарияланымда) не бар деген сұраққа жауап береді.

Бірақ реферат жұмыстың механикалық көрінісі емес, оның мәнін баяндау.

Рефератта толық дәлелдер, пікірлер, салыстыру қажет. Материал тұжырым немесе сипаттама түрінде беріледі.

Реферат жазылатын жұмыстың мазмұны автордың атынан объективті баяндалады. Рефератта негізгі ойлар бөлінуі және нақтылануы тиіс.

Реферат функциялары:

- Информативная (ознакомительная);
- search engine;
- * анықтама;
- * сигналдық;
- * индикативтік;
- * адрестік коммуникативтік •

Бұл функцияларды орындау дәрежесі рефераттың мазмұндық және формальды сапаларына, сондай-ақ оларды кім және қандай мақсатта пайдаланатындығына байланысты.

Реферат тіліне қойылатын талаптар: ол нақтылық, қысқа, анық және қарапайымдылықпен ерекшеленуі тиіс.

Реферат құрылымы

1. Сыртқы парағы
2. Рефераттың барлық бөлімдерінің атаулары мен реферат мәтініндегі осы бөлімдердің бастауын көрсететін беттердің нөмірлері көрсетілген мазмұны.
3. Кіріспе. Енгізу көлемі 1,5 - 2 бетті құрайды.
4. Рефераттың негізгі бөлігі бір немесе бірнеше тараулар болуы мүмкін және зерделенген әдебиетте қамтылған басты ережелер мен идеялардың мағыналы және логикалық баяндалуын көздейді. Мәтінде түпнұсқаға сілтеме жасау міндетті. Егер біреудің ерекше ой -пікірін, қорытындысын келтірілсе немесе пайдаланылса, міндетті түрде авторға сілтеме жасаңыз.
5. Қорытынды негізгі бөлім мәтінінен бас қорытындылар мен қорытындылардан тұрады, онда міндеттер қалай орындалғаны және кіріспеде тұжырымдалған мақсаттарға қол жеткізілгені көрсетіледі.
6. Библиография (әдебиеттер тізімі) мұнда реферат жазу үшін нақты пайдаланылған әдебиеттер көрсетіледі. Тізім библиографиялық сипаттама ережелеріне сәйкес жасалады.
7. Кестелерді, кестелерді, есептерді қамтуы мүмкін.

Реферат бойынша дайындық жұмысы тақырыпты таңдаудан басталады. Пән бойынша оқытушы ұсынған тақырыптар тізімінен студент реферат жазу үшін біреуін таңдау керек.

Келесі кезең-деректерді іздеу. Студенттің міндеті-осы пәнге қатысты ақпаратты табу және қойылған мәселені шешу. Бұл кезеңде дерек көздермен қалай жұмыс істеу керектігін; кітапханалардың жүйелі электронды каталогтармен қалай жұмыс істеу керектігін; әдебиеттер тізімін қалай рәсімдеу керек (кітаптың шығу мәліметтерін жазып беру).

Дерек көздермен жұмысты таныстыру оқудан басталуы керек, яғни мәтінді құрылымдық бірліктерін көрсете отырып қарау керек. Танысып оқу кезінде бетбелгілермен мұқият зерттеуді талап ететін беттер белгіленеді.

Келесі кезеңде таңдалған фрагменттер немесе барлық мәтін терең ойдан өткізіліп, асықпай ойланып оқуды талап етеді. Мұндай оқуды анықтап бөлуге болады:

- * мәтіндегі басты дәлелдер;
- * негізгі дәлелдер;
- қорытындылар.

Ең негізгі ерекше назар аударатын нәрсе ол осы дәлелдерден тезис шыға ма жоқпа? Мәтіндегі ең негізгіні ерекшелеуді үйренудің жақсы тәсілі, тұжырымдардың проблемалы сипатын тұту, авторлық ұстанымға баға беру- бұл салыстырмалы түрде оқу, оның барысында студент бір мәселе бойынша

түрлі пікірлермен танысады, тараптардың дәлелдерінің салмағы мен дәлелдемелерін салыстырады және қандай да бір ұстанымның ең үлкен сенімділігі туралы қорытынды жасайды.

Жұмыстың дайындық кезеңі негізгі тезистер мен дәлелдерді тіркейтін конспектілерді құрумен аяқталады. Егер конспектіде дәйексөз келтірілсе, онда міндетті түрде дереккөзге нұсқау берілуі тиіс (автор, атау, шығу мәліметтері, беттің №).

Реферат мәтіні белгілі бір талаптарға сай болуы тиіс: ол тақырыпты ашып, байланыс пен тұтастыққа ие болуы тиіс. Мәтіннің бір - бірімен байланысы жеке компоненттердің мағынасының жақындығын көздейді. Мәтіндегі материалды баяндау мәтін бөліктерінің орналасу тәртібін бақылауға мүмкіндік беретін белгілі бір жоспар – ойлау схемасына бағынуы тиіс. Ғылыми мәтіннің әмбебап жоспары тақырыпты тұжырымдаудан басқа кіріспе материалды, негізгі мәтінді және қорытындыны баяндауды көздейді. Барлық ғылыми жұмыстар – рефераттан докторлық диссертацияға дейін – осы жоспар бойынша құрылады, сондықтан ең басынан бастап осы схеманы ұстануды үйрену маңызды.

Кіріспе-мәтіннің бастапқы бөлігі. Оның мақсаты оқырманды әрі қарай баяндау.

Кіріспеде зерттеудің өзектілігі дәлелденеді, яғни осы зерттеудің практикалық және теориялық мәні анықталады. Бұдан әрі осы салада бұрынғылардың жасалғаны айтылады; негізделуі тиіс ережелер санамаланады. Кіріспе сондай-ақ көздерге шолу немесе эксперименттік деректер, бастапқы ұғымдар мен терминдерді нақтылау, зерттеу әдістері туралы мәліметтер болуы мүмкін. Кіріспеде міндетті түрде рефераттың мақсаты мен міндеттері қалыптасады.

Рефераттың негізгі бөлігі тақырыптың мазмұнын ашады. Ол көлемі бойынша ең маңызды, ең маңызды және жауапты. Онда рефераттың негізгі тезистері негізделеді, толық аргументтер келтіріледі, талқыланатын мәселенің мәніне қатысты гипотезалар болжанады.

Негізгі бөлігі монолог пішінінің болмауын қадағалау маңызды. Өз ұстанымын дәлелдей отырып, әртүрлі зерттеушілердің позицияларын талдау және бағалау, бір нәрсемен келісу, біреуді жоққа шығару қажет. Диалогқа орнату бөтен еңбектерден – компиляциядан материалдың неқритсіз қарыз алуын болдырмауға мүмкіндік береді.

Негізгі бөлімнің материалын баяндау өз жоспарына бағынады, бұл мәтіннің тарауларға, тармақтарға бөлінуінде көрсетіледі. Негізгі бөлімнің жоспары материалды топтастырудың әртүрлі әдістерін пайдалана отырып құрастырылуы мүмкін: классификация (эмпирикалық зерттеулер), типология (теориялық зерттеулер), периодизация (тарихи зерттеулер).

Қорытынды-ғылыми мәтіннің соңғы бөлігі. Онда зерттеудің басты сұрағына жауап беретін алынған нәтижелер қысқаша және сығылған нысанда баяндалады. Бұл жерде тақырыптың одан әрі даму перспективалары де белгіленуі мүмкін.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

Кез келген күрделілік деңгейіндегі реферат міндетті түрде қолданылатын әдебиеттер тізімімен сүйемелденеді. Тізімдегі кітаптардың атаулары пайдаланылған кітаптардың шығу деректері көрсетілген алфавит бойынша орналастырылады.

Реферат жазу үшін сөздің ғылыми стилі қолданылады.

Рефератты рәсімдеу.

Реферат MS Word редакторында мәтінді компьютерлік теру арқылы жазылады.

Көлемі-10 беттен кем емес;

Шрифт-Times New Roman

Кегель-14

Жоларалық интервал-дара

Жоғарғы – 2, төменгі-2, сол-3, оң – 1,5

Азат жол-1

Беттердің нөмірленуі тура, беттің нөмірі төменнен ортасына қойылады.

Тақырып беті нөмірленбейді.

Сыртқы парақ, мазмұны мен библиографияны (әдебиеттер тізімін) рәсімдеу үлгілері қосымшада көрсетілген.

Рефератты бағалау критерийлері:

Өлшемдер балл саны

(100 ұпай)

Тақырыптың әр түрлі дереккөздерге сүйеніп ашылуы 0-20

Аргументацияның және талдаудың болуы 0-30

реферат мәтінінің байланыстылығы мен тұтастығы 0-20

Баяндаудың ғылыми стилін меңгеру 0-20

Рәсімдеу, талаптарға сәйкестігі 0-10

Барлығы: 100

Қосымша. Ресімдеу үлгілері.

Т. К. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы

Факультет _____

Кафедра _____

РЕФЕРАТ

пән бойынша: ғылыми зерттеу әдіснамасы

Тақырыбы: «Зерттеу үшін ақпаратты алудың негізгі әдістері»

Бақылау түрі: емтихан

Оқу семестрі: 6

Алматы 2020

Мазмұны

	Кіріспе.....	3
I	Психологиялық зерттеу әдістері.....	3
1.1	Субъективті әдістер.....	4
1.2	Объективті әдістер.....	8
1.3	Басқа әдістер.....	11
	Қорытынды.....	12
	Әдебиеттер тізімі.....	12
	Қосымшалар.....	13

Әдебиеттер тізімі:

1. Корнилова Т.В. Экспериментальная педагогика. Теория и методы: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2002
2. Крокер Л., Алгина Дж. Введение в классическую и современную теорию тестов. Учебник. – М.: Логос. 2010
3. Макаревич Р.А. Экспериментальная педагогика. Теоретические основы, лабораторный практикум. – М., 2010
4. Маклаков А.Г. Общая психология. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2006
5. Психологическая диагностика. Научно-методический и практический журнал. 2011, №1. М.К.Акимова «Беседа как метод диагностики»
6. Психологическая диагностика. Научно-методический и практический журнал. 2011, №1. М.К.Акимова «Наблюдение в психодиагностике»
7. Хмель Н.Д., Хайруллин Г.Т., Муканова Б.И. Основы научно-педагогического исследования. – Алматы, 2015
8. Янчук В.А. Методология и методы научного исследования в педагогике и социальных науках. Минск. 2011